

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (desmitā palāta)

2015. gada 4. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Nodokļi — Direktīva 92/83/EEK — Akcīzes nodoklis — Alus — 4. pants — Patstāvīgas mazās alus darītavas — Pazemināta akcīzes nodokļa likme — Nosacījumi — Ražošanas ar darbības licenci neesamība — Ražošana atbilstoši trešajai personai piederošam ražošanas procesam un ar tās atļauju — Atļauja izmantot šīs trešās personas preču zīmes

Lieta C-285/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour de cassation* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 3. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 11. jūnijā, tiesvedībā

Directeur général des douanes et droits indirects,

Directeur régional des douanes et droits indirects d'Auvergne

pret

Brasserie Bouquet SA.

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Vajda [*C. Vajda*] (referents), tiesneši A. Ross [*A. Rosas*] un E. Juhāss [*E. Juhász*],

ģenerāladvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Brasserie Bouquet SA* vārdā – *F. Molinié*, advokāts,
- Francijas valdības vārdā – *J.-S. Pilczer* un *D. Colas*, pārstāvji,
- Grieķijas valdības vārdā – *K. Nasopoulou*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – *F. Dintilhac* un *M. Wasmeier*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – franču.

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvas 92/83/EEK par to, kā saskaņojams akcīzes nodoklis spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem (OV L 316, 21. lpp.), 4. panta 2. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Directeur général des douanes et droits indirects* [Muitas un netiešo nodokļu pārvaldes ģenerāldirekciju], kā arī *Directeur régional des douanes et droits indirects d'Auvergne* [Overņas Muitas un netiešo nodokļu pārvaldes reģionālo direkciju] un *Brasserie Bouquet SA* (turpmāk tekstā – “*Brasserie Bouquet*”) par pazeminātas akcīzes nodokļa likmes piemērošanu tās laikposmā no 2007. līdz 2010. gadam saražotajam alum.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 92/83 preambulas trešajā, septītajā un septiņpadsmitajā apsvērumā ir noteikts:

“[...] iekšējā tirgus pienācīgai darbībai ir svarīgi noteikt kopīgas visu attiecīgo preču definīcijas;

[...] attiecībā uz alu, ko ražo patstāvīgās mazajās alus darītavās, un etilspirtu, ko ražo mazās spirta dedzinātavās, vajadzīgs kopīgs risinājums, kas ļautu dalībvalstīm šiem produktiem piemērot pazeminātas nodokļu likmes;

[..]

[...] gadījumos, kad dalībvalstīm atļauts piemērot pazeminātas likmes, šādas pazeminātas likmes nedrīkst radīt konkurences traucējumus iekšējā tirgū.”

- 4 Direktīvas 92/83 4. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis var piemērot pazeminātas nodokļu likmes, kuras var diferencēt saskaņā ar attiecīgo alus darītavu gada ražošanas apjomu, alum, kas darīts patstāvīgās mazajās alus darītavās, ievērojot šādus ierobežojumus:

- pazeminātās likmes neattiecas uz uzņēmumiem, kas ražo vairāk nekā 200 000 hektolitru alus gadā,
- pazeminātās likmes, kas var būt zemākas par zemāko likmi, nenosaka zemākas par 50 % no valsts standarta akcīzes nodokļa likmes.

2. Pazemināto likmju sakarā termins “patstāvīga mazā alus darītava” nozīmē tādu alus darītavu, kura ir juridiski un saimnieciski neatkarīga no citām alus darītavām, izmanto telpas, kas atrodas atsevišķi no citu alus darītavu telpām, un kurai nav darbības licences. Tomēr, ja sadarbojas divas vai vairākas mazas alus darītavas, kuru kopējais ražošanas apjoms gadā nepārsniedz 200 000 hektolitru, šīs alus darītavas var uzskatīt par vienu patstāvīgu mazo alus darītavu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka visas pazeminātās likmes, ko tās ievieš, tāpat attiecinā uz alu, ko to teritorijā piegādā no patstāvīgām mazajām alus darītavām, kas atrodas citās dalībvalstīs. Jo īpaši tās nodrošina, ka atsevišķām piegādēm no citām dalībvalstīm netiek uzlikti augstāki nodokļi kā tādām pašām piegādēm šajā dalībvalstī.”

Francijas tiesības

- 5 Vispārējā nodokļu kodeksa [*Code général des impôts*] 178-0. a A pants, ar kuru transponē Direktīvas 92/83 4. pantu, ir izteikts šādā redakcijā:

“Pazemināto likmju piemērošanai speciālajam nodoklim, kas ir minēts Vispārējā nodokļu kodeksa 520. A panta I iedaļas piektajā līdz astotajā daļā, ar patstāvīgu mazu alus darītavu saprot alus darītavu, kura ir reģistrēta kādā no Eiropas Kopienas dalībvalstīm un kura kumulatīvi atbilst šādiem nosacījumiem:

- 1° tā ražo mazāk nekā 200 000 hektolitru alus gadā;
- 2° tā ir juridiski un saimnieciski neatkarīga no citām alus darītavām;
- 3° tā izmanto telpas, kas atrodas atsevišķi no citu alus darītavu telpām;
- 4° tai nav darbības licences.

Ja sadarbojas divas vai vairākas mazas alus darītavas, kuru kopējais ražošanas apjoms gadā nepārsniedz 200 000 hektolitru, šīs alus darītavas var uzskatīt par vienu patstāvīgu mazo alus darītavu.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 6 Alus darītava *Brasserie Bouquet* pārvalda restorānu, kurā tā pārdod pašas darītu alu.
- 7 Šī ražošana notiek atbilstoši 1998. gada 10. decembra nolīgumam ar nosaukumu “Pievienošanās “Trīs alus ražotāju apvienībai” līgums”, kas noslēgts ar [sabiedrību] *ICO 3B SARL* (turpmāk tekstā – “pievienošanās līgums”). Saskaņā ar pievienošanās līgumu *ICO 3B SARL* ir atļāvusi *Brasserie Bouquet* izmantot savas preču zīmes un firmas zīmi *LES 3 BRASSEURS* un ir apņēmusies to iepazīstināt ar zinātību un tostarp piegādāt tai rauga kultūras.
- 8 Kā pretizpildījums *Brasserie Bouquet* ir jāievēro pienākumi, kuri ir iekļauti dokumentā ar nosaukumu “Bible du Cercle des 3 brasseurs” [“3 alus ražotāju apvienības Bībele”], kurā ir ietverti precizējumi tostarp par minēto zinātību un ražošanas procesu mazā alus darītavā. No pievienošanās līguma turklāt izriet, ka *Brasserie Bouquet* ir pienākums iegādāties dažus produktus tikai no *ICO 3B SARL* un *Brasserie Bouquet* ir pienākums izmaksāt šai sabiedrībai naudas summu par tiesībām pievienoties “3 aldaru apvienībai”, kā arī noteiktu ikmēneša maksājumu.
- 9 Uzskatot, ka tā atbilst Vispārējā nodokļu kodeksa III pielikuma 178-0. a A pantā paredzētajiem nosacījumiem, lai kvalificētos kā patstāvīga maza alus darītava, *Brasserie Bouquet* deklarēja savā uzņēmumā saražoto alus daudzumu muitas pārvaldē, pamatojoties uz pazemināto akcīzes nodokļa likmi, kas paredzēta Vispārējā nodokļu kodeksa 520. A panta I iedaļas a) punktā.
- 10 Minētā pārvalde nosūtīja *Brasserie Bouquet* nodokļu uzrēķinu, kurā bija apstrīdēta šīs pazeminātās likmes piemērošana laikposmam no 2007. gada decembra līdz 2010. gada novembrim, un pēc tam tai adresēja paziņojumu par tās prasītās summas piedziņu šīs iestādes prasītās summas apmērā.

- 11 Pēc tam, kad tika noraidīta *Brasserie Bouquet* administratīvā sūdzība un vēlāk arī tās prasība Klermonferānas *Tribunal de grande instance*, tā iesniedza apelācijas sūdzību *Cour d'appel de Riom* [Riomas Apelācijas tiesā], kura apmierināja tās apelācijas sūdzību. Muitas pārvalde šo nolēmumu pārsūdzēja *Cour de cassation* [Kasācijas tiesā].
- 12 Šī pēdējā tiesa norāda, ka, ņemot vērā Direktīvas 92/83 4. pantā paredzētos nosacījumus, lai alus darītavu varētu kvalificēt kā patstāvīgu mazu alus darītavu un tādējādi piemērot tai pazeminātu akcīzes nodokļa likmi, šai tiesai tajā izskatāmā strīda risinājumam ir jānoskaidro, kas ir domāts ar nosacījumu neražot “[ar] darbības licenc[i]”, kā tas ir norādīts minētajā 4. panta 2. punktā.
- 13 Šādos apstākļos *Cour de cassation* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Direktīvas 92/83 4. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar ražošanu ar darbības licenci saprot vienīgi ražošanu ar licenci patenta vai preču zīmes izmantošanai, vai arī to var interpretēt tādējādi, ka ar ražošanu ar darbības licenci saprot ražošanu atbilstoši trešajai personai piederošam ražošanas procesam un ar tās atļauju?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 14 Kā savos rakstveida apsvērumos ir norādījušas Francijas valdība un Eiropas Komisija, ar prejudiciālo jautājumu, kā to ir noformulējusi iesniedzējtiesa, tiek piedāvātas divas iespējamās ražošanas “[ar] darbības licenc[i]” Direktīvas 92/83 4. panta 2. punkta izpratnē interpretācijas, savukārt pievienošanās līgumā ir ietverti aspekti, kas var attiekties uz abām šīm interpretācijām. Saskaņā ar šo līgumu *Brasserie Bouquet* ir atļauts gan izmantot *ICO 3B SARL* piederošās preču zīmes, gan ražot alu atbilstoši šai sabiedrībai piederošajam ražošanas procesam.
- 15 Jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu iedibinātās sadarbības procedūras ietvaros starp valstu tiesām un Tiesu tai ir jāsniedz valsts tiesai lietderīga atbilde, kas atļautu izlemt tās izskatīšanā esošo strīdu. Šajā nolūkā Tiesai attiecīgā gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (skat. tostarp spriedumu *Le Rayon d'Or*, C-151/13, EU:C:2014:185, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 16 Šajā ziņā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu daļas izriet, ka tajā iesniegtās kasācijas sūdzības risinājumam iesniedzējtiesai ir nepieciešams noskaidrot, vai alus ražošana tādos apstākļos, kā tie, kuri ir paredzēti pievienošanās līgumā, ir ražošana “[ar] darbības licenc[i]” Direktīvas 92/83 4. panta 2. punkta pirmā teikuma izpratnē.
- 17 Līdz ar to uzdotais jautājums ir jāsaprot tādējādi, ka būtībā ar to vēlas noskaidrot, vai pazeminātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanai alum Direktīvas 92/83 4. panta 2. punktā paredzētais nosacījums, atbilstoši kuram alus darītava nedrīkst ražot ar darbības licenci, nav izpildīts, ja attiecīgā alus darītava ražo alu saskaņā ar līgumu, atbilstoši kuram tai ir atļauts izmantot trešās personas preču zīmes un ražošanas procesu.
- 18 Attiecībā uz ražošanas “[ar] darbības licenc[i]” jēdzienu, kā tas ir minēts Direktīvas 92/83 4. panta 2. punktā, gan no šīs direktīvas preambulas trešā apsvēruma, gan tās virsraksta izriet, ka, lai nodrošinātu pienācīgu iekšējā tirgus darbību, tajā ir paredzēts noteikt kopīgas visu attiecīgo preču definīcijas, un tā iekļaujas politikā, kas vērsta uz to, lai saskaņotu akcīzes nodokli spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem. Lai nodrošinātu vienvērtīgu Direktīvas 92/83 piemērošanu, tajā ietvertie jēdzieni ir jāinterpretē autonomi, pamatojoties uz attiecīgo normu vārdisko formulējumu, kā arī uz minētās direktīvas izvirzītajiem mērķiem (skat. spriedumu *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 19 Turklāt, paredzot pazeminātas akcīzes nodokļa likmes piemērošanu alum, kas ar zināmiem nosacījumiem ir darīts patstāvīgās mazās alus darītavās, Direktīvas 92/83 4. pants ir izņēmums no normālās akcīzes nodokļa likmes piemērošanas alum. Minētās pazeminātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanas nosacījumi tāpat ir šauri interpretējami.
- 20 Attiecībā uz šiem nosacījumiem minētā 4. panta 1. punktā ir ietverts viens kvantitatīva rakstura nosacījums, kas attiecas uz maksimālo alus darītavas gada produkcijas apjomu 200 000 hektolitru alus apmērā. Šī paša 4. panta 2. punktā, kurā ir noteikts, ka patstāvīga maza alus darītava ir tāda alus darītava, kura ir juridiski un saimnieciski neatkarīga no citām alus darītavām, izmanto telpas, kas atrodas atsevišķi no citu alus darītavu telpām, un kurai nav darbības licences, tādējādi ir paredzēts arī kvalitatīva rakstura nosacījums, kas ir saistīts ar šādas alus darītavas patstāvīgo raksturu attiecībā pret visām citām alus darītavām (šajā ziņā skat. spriedumu *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, 22.–24. punkts).
- 21 Attiecībā uz Direktīvas 92/83 mērķi saistībā ar alu, kas ir ražots patstāvīgās mazās alus darītavās, no šīs direktīvas preambulas septītā un septiņpadsmitā apsvēruma izriet, ka tās mērķis ir panākt kopīgu risinājumu, kurš ļautu dalībvalstīm šim produktam piemērot pazeminātas akcīzes nodokļu likmes, vienlaikus izvairoties no tā, ka šīs pazeminātās nodokļu likmes izraisa konkurences izkropļojumus iekšējā tirgū. Līdz ar to ar minēto direktīvu tiecas izvairīties no tā, ka šāds akcīzes nodokļa samazinājums varētu tikt piešķirts alus darītavām, kuru izmērs un ražošanas jauda varētu izraisīt šādus izkropļojumus (šajā ziņā skat. spriedumu *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, 25. un 26. punkts).
- 22 Tātad Direktīvas 92/83 4. panta 2. punktā tiek prasīts, ka mazajām alus darītavām, kuru saražotais alus apjoms gadā ir mazāks nekā 200 000 hektolitru, patiešām ir jābūt neatkarīgām no citām alus darītavām gan to juridiskās un saimnieciskās struktūras ziņā, gan to ražošanas struktūras ziņā, jo tās izmanto telpas, kuras atrodas atsevišķi no citu alus darītavu telpām un tām nav darbības licences (spriedums *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, 27. punkts).
- 23 Ražošanas ar darbības licenci neesamība tādējādi ir viens no nosacījumiem, kuru mērķis ir garantēt, ka attiecīgā mazā alus darītava patiešām ir neatkarīga no jebkuras citas alus darītavas. Tātad ražošanas “[ar] darbības licenc[i]” jēdziens ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ietilpst alus ražošana, saņemot jebkāda veida atļauju, no kuras izriet, ka minētā alus darītava nav pilnībā neatkarīga no trešās personas, kura tai ir devusi šādu atļauju. Tas tā ir saistībā ar atļauju izmantot patentu, preču zīmi vai ražošanas procesu, kas pieder trešajai personai.
- 24 No tā izriet, ka alus darītava, kura atrodas tādā situācijā kā *Brasserie Bouquet*, kura ražo alu saskaņā ar pievienošanās līgumu, neatbilst Direktīvas 92/83 4. panta 2. punktā ietvertajam nosacījumam neražot ar darbības licenci. Pirmkārt, tai saskaņā ar šo līgumu ir tiesības izmantot otra līgumslēdzēja preču zīmes. Otrkārt, tai ir atļauts ražot alu atbilstoši *ICO 3B SARL* piederošam ražošanas procesam, jo saskaņā ar minēto līgumu tā pārņem minētās sabiedrības zinātību, kā tas ir paredzēts dokumentā ar nosaukumu “3 alus ražotāju apvienības Bībele”, kurā tostarp ir ietverts apraksts par alus ražošanas procesu un metodēm mazā alus darītavā.
- 25 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka pazeminātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanas alum nolūkā Direktīvas 92/83 4. panta 2. punktā paredzētais nosacījums, atbilstoši kuram alus darītava nedrīkst ražot ar darbības licenci, nav izpildīts, ja attiecīgā alus darītava ražo alu saskaņā ar līgumu, atbilstoši kuram tai ir atļauts izmantot trešās personas preču zīmes un ražošanas procesu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 26 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) nospriež:

Pazeminātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanai alum nolūkā Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvas 92/83/EEK par to, kā saskaņojams akcīzes nodoklis spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem, 4. panta 2. punktā paredzētais nosacījums, atbilstoši kuram alus darītava nedrīkst ražot ar darbības licenci, nav izpildīts, ja attiecīgā alus darītava ražo alu saskaņā ar ligumu, atbilstoši kuram tai ir atļauts izmantot trešās personas preču zīmes un ražošanas procesu.

[Paraksti]